

Dosarul nr. 2ra-894/22
2-19191439-01-2ra-22062022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. V. Holban)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, A. Malîi, M. Dutca)

ÎNCHEIERE

28 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Cristina Voiaj”, reprezentată de avocatul Grigore Sarsaman,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Semion Mitioglo împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Cristina Voiaj” cu privire la restituirea contravalorii serviciilor neacordate în baza contractului turistic, încasarea penalității, repararea prejudiciului material și moral, compensarea cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 02 decembrie 2019, Semion Mitioglo, reprezentat de avocatul Andrei Beruciașvili, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Cristina Voiaj”, (în continuare SRL „Cristina Voiaj”), solicitând încasarea sumei de 530 de euro, în lei moldovenești, la cursul BNM la data executării hotărârii, cu titlu de restituire a contravalorii serviciilor neacordate în baza contractului turistic, a sumei de 4725 de lei, cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 1000 de euro, în lei moldovenești, la cursul BNM la data executării hotărârii, cu titlu de prejudiciu moral, a sumei de 471,7 euro, în lei moldovenești, la cursul BNM la data executării hotărârii, cu titlu de penalitate și a cheltuielilor de judecată constituite din suma de 970 de lei, achitată pentru traducerea actelor și suma de 2500 de lei pentru serviciile juridice, iar în total suma de 3470 de lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, în luna februarie, anul 2019, s-a folosit de serviciul „Early Booking”, pentru serviciile turistice și a bronat servicii turistice pentru perioada 04 iunie 2019 - 11 iunie 2019, pentru Bulgaria, Elenite, hotelul Royal Park. La 06 februarie 2019, i s-a eliberat dovada rezervării sub nr. 30302.

În data de 11 martie 2019 a semnat cu SRL „Cristina Voiaj”, contract turistic, conform clauzelor căruia, obiectul contractului îl constituia, comercializarea produsului turistic, anterior bronat sub nr. 30302, contra plată în condițiile prevăzute de contract. Produsul turistic conform pct. 3 al contractului, a constituit: țara de destinație – Bulgaria; itinerarul (turul): Chișinău - Elenite- Chișinău; perioada sejurului: 04 iunie 2019-11 iunie 2019; categoria unității de cazare: Royal Park 4+;

tipul camerei-studio; numărul de persoane 2 adulți și 3 copii; serviciul masă -ALL și asigurarea medicală. Costul pachetului turistic conform clauzelor contractului a constituit suma de 530 de euro, care a fost achitată integral, conform chitanței din 11 martie 2019.

Reclamantul a afirmat că, în data de 03 iunie 2019, cu transportul propriu, s-au deplasat către Bulgaria, Elenite, hotelul Royal Park, iar ajungând la destinație la data de 04 iunie 2019 și prezentând actele la recepție, nu au fost acceptați ca beneficiarii produsului turistic, din motiv că, bronarea sub nr.30302 a fost anulată la data de 02 iunie 2019. Imediat a contactat telefonic reprezentantul pârâtului, totodată a făcut reclamație agentului turistic care i-a eliberat actele în forma scrisă, prin care se confirmă faptul că, bronarea serviciilor turistice sub nr.30302 a fost anulată la data de 02 iunie 2019. A obținut și confirmarea în forma scrisă, conform căreia SRL „Cristina Voiaj”, în persoana directorului Alexei Sîrbu, a fost informat despre acest fapt, prin intermediul poștei electronice la data de 02 iunie 2019 ora 13:14, adică încă până la plecarea în Bulgaria. În pofida acestui fapt, nu a fost preîntâmpinat de către pârât despre anularea bronării. Fiind deja în Bulgaria, a fost nevoit să achite cazarea din banii proprii. Pentru fiecare zi de cazare în hotel a achitat suma de 227 de leve bulgari, iar pentru 2 zile de cazare a achitat sume de 454 leve bulgari, ceea ce la data achitării conform cursului BNM din 04 iunie 2019, a constituit suma de 4725 lei (1 lev = 10,4076 de lei MDLx454). Din lipsa altor mijloace bănești, s-au întors în țară.

La data de 26 iunie 2019 a înaintat o pretenție către pârât, prin care a solicitat rezilierea contractului de agent pentru selectarea și procurarea produsului turistic încheiat la 11 martie 2019, restituirea mijloacelor bănești în suma de 530 de euro achitați pentru produsul turistic nelivrat, achitarea cheltuielilor de drum în sumă de 170 de euro, a cheltuielilor de cazare în sumă de 240 de euro și repararea prejudiciului moral în sumă de 1000 de euro. Prin răspunsul din 29 iunie 2019, pârâtul a informat despre faptul că, recunoaște obligația de restituire a banilor achitați pentru produsul turistic, însă nu dispune de mijloace bănești pentru îndeplinirea acestei obligații. Solicitățile de restituire a cheltuielilor și de reparare a prejudiciului moral, au rămas nesoluționate.

Prin hotărârea din 23 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Semion Mitioglo și s-a încasat din contul SRL „Cristina Voiaj” în beneficiul lui Semion Mitioglo suma de 530 de euro, contravaloarea serviciilor neacordate, suma de 4725 de lei, prejudiciul material, suma de 471,70 de euro, penalitate legală, suma de 200 de euro, prejudiciul moral și suma de 3470 de lei, cheltuieli de judecată; s-a încasată din contul SRL „Cristina Voiaj” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 835,16 lei; în rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă.

Prin decizia din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de SRL „Cristina Voiaj”, reprezentată de avocatul Grigore Sarsaman și s-a menținut hotărârea din 23 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În consolidarea soluției, instanța de apel citând prevederile art.774 alin.(1), art. 858 alin. (1) și (2), art. 1592 alin. (1), art. 1608 alin. (1) și (3) Cod civil, precum și ale art.1, art. 6, art.20 alin.(4) și (5) din Legea privind protecția consumatorilor, a considerat că, hotărârea primei instanțe, în partea prin care a fost admisă parțial cererea reclamantului privind compensarea prejudiciului moral cauzat prin

neîndeplinirea obligațiilor contractuale de către pârâtă, în sumă de 200 de euro, este una întemeiată, or, suma pretinsă în acest sens de către reclamantul intimat, în mărime de 1000 de euro este una exagerată.

Întrucât SRL „Crisitna Voiaj” nu a asigurat executarea pachetului turistic comercializat reclamantului prin contractul din 11 martie 2019, ultima urmează să restituie contravaloarea acestuia în sumă de 530 de euro, precum urmează să repare prejudiciul material cauzat în rezultatul neexecutării contractului în sumă de 4725 de lei și prejudiciul moral cauzat în sumă de 200 de euro.

În temeiul dispozițiilor art.32 alin. (1) și (1¹) al Legii privind protecția consumatorului, instanța de apel a considerat justă soluția instanței de judecată și în partea admiterii cerinței cu privire la încasarea sumei de 471,70 de euro cu titlu de penalitate pentru nerestituirea prețului pachetului turistic, calculată pentru perioada 11 iulie 2019 – 08 octombrie 2019.

În partea ce ține de capătul de cerere privind compensarea cheltuielilor de judecată, instanța de apel cu referire la art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, a conchis că, instanța de judecată corect a dispus încasarea din contul apelantei/pârâte în beneficiul reclamantului/ intimat, suma de 970 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată suportate pentru traducerea actelor.

Cât privește cheltuielile de asistență juridică, instanța de apel a reținut prin prisma art. 96 alin. (1), (1¹) Cod de procedură civilă, că, intimatul-reclamant a prezentat bonul de plată nr.QL 040276 pentru suma de 2500,00 de lei, achitată de către Semion Mitioglo în beneficiul avocatului Andrei Beruceașvili (f.d.11).

Instanța de apel a considerat justă și întemeiată concluzia primei instanțe privind compensarea sumei menționate în beneficiul lui Semion Mitioglo din contul SRL „Cristina Voiaj ”.

Cu referire la art.85 alin.(1), art.98 alin.(1) Cod de procedură civilă, a menționat că, pretențiile reclamantului sunt întemeiate pe prevederile Legii cu privire la protecția consumatorului, reclamantul fiind scutit de la plata taxei de stat, la depunerea cererii de chemare în judecată și deoarece acțiunea înaintată de Semion Mitioglo a fost admisă, instanța de fond corect a dispus încasarea taxei de stat în sumă de 835,16 lei din contul pârâtei.

Argumentele invocate de apelantă, potrivit cărora pretențiile reclamantului urmau a fi respinse, or, actele traduse, anexate la cererea de chemare în judecată nu corespund prevederilor legale, instanța le-a apreciat critic, acestea fiind inconsistente și fără raționament juridic valabil circumstanțelor cauzei.

La 01 iunie 2022, SRL „Cristina Voiaj”, reprezentată de avocatul Grigore Sarsaman, a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului s-a invocat că, unul din motivele de bază care au fost indicate în cererea de apel, a fost faptul că instanța a făcut trimitere la probele: confirmarea rezervării din 07 februarie 2019 cu traducere; înștiințarea despre anularea rezervării 30302 din 02 iunie 2019 cu traducere; copia facturii și chitanței fiscale cu traducere; copia pretenției și răspunsului la pretenție; bonul de plată. În temeiul prevederilor art.466 alin.(1) Cod de procedură civilă, actele oficiale eliberate, redactate sau legalizate, în conformitate cu legislația străină și în forma

stabilită, de organele competente străine în afara Republicii Moldova în privința cetățenilor sau organizațiilor ei ori persoanelor străine pot fi prezentate instanțelor judecătorești ale Republicii Moldova numai dacă sunt supralegalizate pe cale administrativă ierarhică și ulterior, de misiunile diplomatice sau de oficiile consulare ale Republicii Moldova. Alineatul (4) al aceluiași articol prevede că, actele oficiale eliberate pe teritoriul unui stat participant la tratatul internațional la care Republica Moldova este parte sunt recunoscute fără supralegalizare ca înscrisuri în instanțele judecătorești ale Republicii Moldova.

Instanța de apel nu s-a pronunțat asupra acestui motiv, contrar prevederilor art.373 alin.(5) Cod de procedură civilă, conform cărora instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Recurentul a susținut că, instanța de fond și cea de apel și-au întemeiat hotărârile contrar prevederilor art.466 Cod de procedură civilă și contrar prevederilor legii, or, în temeiul art.117 alin.(3) Cod de procedură civilă, probele obținute cu încălcarea legii nu au putere de probațiune și nu pot fi puse de instanță la baza hotărârii.

Recurentul a declarat că, în jurisprudența CtEDO s-a reiterat că scopul articolului 6 § 1 CEDO este, *inter alia*, de a impune unei „instanțe judecătorești” obligația de a efectua o examinare adecvată ale afirmațiilor, argumentelor și probelor prezentate de către părți, fără a prejudicia aprecierea dată de instanță acestora sau relevanța acestora pentru hotărârea care o va adopta, având în vedere faptul că nu este sarcina Curții să examineze dacă argumentele au fost examinate corespunzător (a se vedea Mitrofan v. Moldova, nr.50054/07, § 48, hotărârea definitivă din 15 aprilie 2013, Perez v. Franța, nr.47287/99, § 80 și Buzescu v. Romania, nr.61302/00, § 63, 24 mai 2005). Omisiuni similare ale instanțelor judecătorești de a motiva suficient hotărârile și care au constituit încălcări ale art.6 din Convenție au fost constatate în hotărârile Suominen v. Finlanda (nr.37801/97, § 34-38, 01 iulie 2003), Popov v. Moldova (nr.19960/04, & 49-54, 6 decembrie 2005), Melnic v. Moldova (nr.6923/03, § 39-44, 14 noiembrie 2006). În cauza Suominen vs. Finlanda, s-a relevat că, „[...] rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției (a se vedea Hirvisaari v. Finlanda, nr.49684/99, § 30, 27 septembrie 2001).” Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a prezenta argumentele instanței, dar, de asemenea, obligația corespunzătoare instanței de a arăta, în motivarea sa, considerentele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse.

Cu privire la termenul de declarare a recursului, a precizat că, decizia motivată a fost expediată la data de 25 ianuarie 2022, prin intermediul poștei electronice, iar termenul de recurs fiind de 2 luni, urma se expira la 25 martie 2022. Însă pct.5.1.2 al dispoziției nr.5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale al Republicii Moldova arată că, termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile se suspendă de drept, aflate în curs la data intrării în vigoare a prezentei dispoziții, se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență. Potrivit pct.2.1 al dispoziției nr.13 din 31 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale al Republicii Moldova, termenele de exercitare a căilor de atac

în cauzele civile [...] au fost substituite cu termene noi, de aceeași durată. Astfel, în opinia sa, este în interiorul termenului de recurs.

Copia recursului declarat, prin scrisoarea datată cu 22 iunie 2022 (f.d.119) a fost expediată în adresa intimatului și a fost recepționată la 27 iunie 2022, conform avizului de recepție (f.d.121).

Referință la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu a parvenit.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 10 noiembrie 2021, iar cererea de recurs a fost depusă la 01 iunie 2022.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale a instanței de apel către participanții la proces la data de 25 ianuarie 2022, prin intermediul poștei electronice (f.d.104).

Totodată, Completul notează că, prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 41 din 24 februarie 2022 privind declararea stării de urgență, conform art. 1, s-a declarat stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pentru o perioadă de 60 de zile. În virtutea art. 2 al Hotărârii menționate, pe perioada stării de urgență, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova va emite dispoziții în vederea punerii în executare a unor măsuri, inclusiv stabilirea unui regim de lucru pentru activitatea entităților.

În context, prin dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, conform subpct.5.1.2. s-a dispus: „Termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile care se suspendă de drept, aflate în curs la data intrării în vigoare a prezentei dispoziții, se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență în cauzele care se suspenda de drept, în care au fost exercitate căi de atac până la data emiterii prezentei dispoziții, dosarele se înaintează instanței competente după încetarea stării de urgență.”

Conform pct. 1 al dispoziției nr. 13 din 31 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, s-au exclus măsurile specifice în domeniul justiției și s-a abrogat punctul 5 din dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022, cu modificările ulterioare, a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, începând cu data de 04 aprilie 2022, iar conform pct.2 s-au stabilit anumite măsuri de tranziție în domeniul justiției, începând cu data de 04.04.2022.

Prin subpct. 2.1. din aceeași dispoziție, s-a dispus: „Termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile, penale și de contencios administrativ care au fost întrerupte potrivit prevederilor punctului 5 din dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, se substituie cu termene noi, de aceeași durată, care încep a curge de la data prevăzută la pct. 2. În cauzele civile, penale și de contencios administrativ care au fost suspendate de drept potrivit prevederilor punctului 5 din dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, în care au fast exercitate căi de atac până la data emiterii dispoziției respective, dosarele se înaintează instanței competente începând cu data prevăzută la pct. 2.

La caz, termenul de 2 luni de declarare a recursului a început a curge de la data de 04 aprilie 2022 și astfel, recursul declarat la 01 iunie 2022, este considerat a fi declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de SRL „Cristina Voiaj”, reprezentată de avocatul Grigore Sarsaman, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL „Cristina Voiaj”, reprezentată de avocatul Grigore Sarsaman, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod

flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de SRL „Cristina Voiaj”, reprezentată de avocatul Grigore Sarsaman.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Cristina Voiaj”, reprezentată de avocatul Grigore Sarsaman, împotriva deciziei din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Galina Stratulat